san seginnan - nimòrò 90
uti kalo - san 1979

bp:24 - bamakò (mali)
telefòn : 22104 — ccp : 0155
dòròmè 4

kibarudilalaw kuntigi : amadu ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

mali ka yèrèta kunbèn

bèe y'a dòn ko mali y'a yèrèta san 1960 sètanburu kalo tile 22. o san,ani nyinan cè, o bè bèn san 19 de ma. o de kòsòn san 1979 sètanburu kalo tile 22, o bè bèn mali ka yèrèta kubèn ma. o seli gintan tè fò maasi ye, bawo, bèe bè yèrèta kòrò dòn: baara gòsi tè mògò dèmè sisan guwansan : fa ta o ; ba ta o ; balema ta o ; teri ta o ; mògò yèrè ta de nyògòn tè.

jiriw ani dantanfènw matarafali

o mara kelen si tè ma li kònò sisan n'a y'a sòrò jiriw ani dantanfènw matarafali ma kè sèbè-sèbè ye yòrò min na. k'a ta nyèmògòw la k'a bila musow ani den misènw ka jèkuluw la, bèe sèbè donnen do jirituru ani jiriladon ma.

o kakan, bawo,bèe y'a dòn, k'a famuya sisan ko hadamadenw ani bèkanw taalan ye nèema de ye ; ko nèema fana ju ye jiriw de ye. n'i ye saheli kungo lajè, ka tujukòròlaw lajè, i n'a fò kodiwari n'a nyògònnaw,i b'a dòn ko jiri ye nèema lasebaga

ye hadamadenw ani bèkanw ma.

olu bèe de kòsòn, ni jirituru gintan sera yòrò min na, a mankan mògò ka to kò,bawo nafa min bè jama ka baara la, o tè mògò kelen wali kulu kelen ta la.

sunkalo

dinyè alisilamè jama na bèe kònò, sunkalo ye ala nyèsiran kalo ye, bawo, jurumu kafari ani baraji nyini kalo don.

jurumu kafari ani baraji nyini na, diina sira tigè la,farafinya t'o la, farajèya t'o la, famaya t'o la, fantanya t'o la, fo alisilamèya dòròn : ala n'i kira ma hamadu ka siraw batoli.

nyinan,san 1979 sunka kalo ani a sunkalo seli kama, an bè alisilamèw bèe fo, ka dugawu kè,ala ka san wèrè jira an bèe la, si, kènèya, sòrò, hèrè ani lafiya kònò.

jiri turuli man gèlèn fo a ladonni : ka sinsan kè a la; ka sòn sògòma ani wula.
n'olu tè jiri turulen bè sa

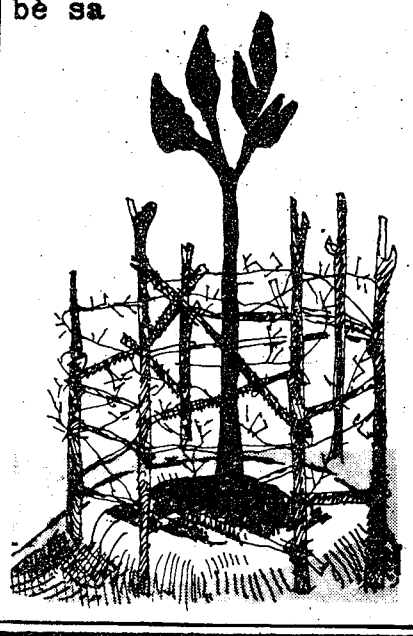

nin kibaru kònòkow

nyè 2 ani nyè 3 : kibaru kanubagaw kuma yòrò:laadilikan;ka bò kulukòrò - ka bò san-famuyali-welekan- ka bò sòmòn- kibaru nafa-banako-bamanankan.

nyè 4 ani nyè 5:mali den misènw ka farikolo kènèya nyènajè 3 nan jaabiwfarikolo kènèya bè baara ra nògòya mògò bolo.

nyè 6 ani nyè 7: alikawù konè ka maana: cèmandali babilen-

nyè 8 : sotiba she ladon yòrò.

kibaru kanubagaw kuma yòrò

laadilikan

nin ye ladili kan ye ka lase an balimaw ma. "mògò min bè so dòn,so bè se k'o tigi bin k'a faga, i y'a dòn mògò min tè a dòn kuma tè o tigi ma"farati manyi.

an balimaw, a ye a cogo dòn ji la, ji manyi.a kèra dila ji o, a kèra kò ji o, a kèra baji o, a ye a cogo dòn ji la.san caman na, ni samiyè sera,ji bè mògò caman faga. ji ka mògò dun cogo ka ca: kurun bè tunun dòw ye, dòw bè to tulon kè la fò ji bè taa n'olu ye, dòw yèrè de tè siran ji nyè.

mògò kana farinya ji la ko a jukòròla mandun, mògò kana farinya ji la ko a manjan, wa mògò kana farati ji la ko a ka dògò, ji manyi.

mamadu nyama jara
kibarudilala bamakò.

kulukòrò

nbalimaw ne moyi bè lètè rè in sèbèn, ka an ka dugu kibaruyaw di aw ma, an fè kulukòrò bi balikukalan yi riwara ka ban, ka d'a kan, an bè an ka lètèrèw sèbèn k'u kalan, ne yèrè, kabini ala ye n'da ne ma don lèko lila ni balikukalan tè,sisan ne dun n'bè ka denmisènw kalan.

nbalimaw ne bè ladilikan min d'aw ma, o ye k'a fò aw ye bèe ka kalan kè , lèkoli o,morikalan o,balikukalan o nin bèe ye nyuman ye. n'bè balikukalan kanubaga bèe fo.

moyi animatirisi don
kulukòrò pilato
filanan.

ka bò san

sangarekè dò de tun don. sangarekè in tun koni ye kamalenba belebele ye.sangarekè in ye wali muso kanu, o m'a bò, a ye wali mu so in kòròtigè, o fana m'a bò. sangarekè ye wali muso hakili sònyè sa pewu ! o dun fana m'a bò dè.

jaa siban kònò tè laadi kan mèn koyi. kow de nana tinyè sa an ka sangarekè bolo. ayiwa, sangarekè ma fila kè,a ma hali saba yèrè kè,a bolila ni wali muso ye sa.

u selen kungoba dò kònò, o y'a sòrò sangarekè ni mu so bè ka dinyè kuma duman bèe fò nyògòn ye, waraba dò bòra tu dò kòrò, waraba haarola u la,sangarekè y'i pan ka kulo ci, a ye yiri minè. muso tora waraba kòrò,sangarekè koni nyèw bosolen tora muso ni waraba la. jaa waraba in tun ye muso cè yèrè de ye. a y'a yèrè segin a ka hadamadenya sawura la. a y'a muso minè ka segin n'a ye so. sangarekè donnen dugu kònò, a ye fèn da kalo kelen kan, a m'a kun bò a ka du da fè.

a bamuso sòrò la sa ka na shò filen kelen d'a ma. a y'o dun k'o ban pewu. o minèn saninen kò a fè, fo ka ji yèrè k'o kònò k'o ku sukusu k'o min,a sòròla sa ka bò kènè ma. aw m'a ye, denbatigi shòfilen ntan ye galo ye dè ! ni shòfilen tun maralen tè an ka cè in bamuso bolo nin don in na, a tun bè kè ko ye dè.

tumani yalamu sidibe
balikukalan kuntigi
san sèkitèri segu
mara la.

famuyali

ne musa kanè bè lètèrè in ci kibaru baarakèlaw bèela jèlen ma.

aw k'a dòn jamanadenw kunnawolo la bawo belebele fara la sènèkèlaw ka sòrò kan, a sababu de filè nin ye : an ka jamana kònò bi, dònnikèla cayara.fòlò dònnikèla tun bè yen, nka sènèkèlaw de tun ye sagaw ye u nò fè. nka bi sènèkèlaw kèra sonsa de ye, bawo yuruguyurugula caman ka baara tinyèna an ka jamana kò nò k'o sababuya kè sènèkèlaw ka faamuya de ye. n'i ye kibaru ko yèrè lajè,i b'a dòn a ye dò fara mògò caman hakili kan mali kònò nin bèelajèlen de bòra an nyèmògòw ka hakili nyuman tigiyala, bawo jamana, nyè mògòw ka fò la, jamana o jamana, n'i y'a ye o bòra nògò la, fò a k'a sòrò o jamanadenw ye dònni sòrò.

mali dun ye jamana ye,min dònnen don kòsèbè, a man kan abada an ka jamana ka to kò k'o sababu kè kunfinya ye.

musa kanè ka bò
bugukòrò la
kulukòrò mara

welekan

an bè yòrò min na sisan, sanni jèkulu dò sigilen bè anw fè yan. o tèmènnen kò furaw bè u bolo yan, u bè mògòw furakè n'olu ye.misi furakèlaw fana b'u la. nin bèelajèlen kama, ne tutu sisoko bè kibaru baarakèlaw bèe fo.

ne bè wele bila ka taa mali cè ani muso ma,denmisèn ani mògòkòròba, mali kònò ani mali kòkan, bèe ka kibaru kalan,bawo kalan de bè sòrò yiriwa.

tutu sisoko
ka bò negetabali

sòmòn kalanko

mamadu tarawele ani amadu sise ani daramani tarawele kalifa tarawele mamadu kulibali.

olu mògò duuru bè balikukalan karamògòya la sòmòn yan.kalan bè yiriwa ka taa nyè kòsèbè,

kalanso kelen dama de tun bè yen fòlò, nka sisan an bè alla tanu kalanso duuru de bè yan bi, o ye nisòndiya koba ye.

an ka dugutigi tògò ko isa sakò, an ka dugu tubabukan lèkòli direkitèri tò gò ko seku sangare,a ye an dèmè balikukalan na kòsèbè.

musow ka karamògòw ye mògò saba ye, npogotigi fila ani finitigi kelen, kelen tògò ko maminè tarawele an bè a wele fana ko: tanti,e ye dirèkitèri muso ye, dò tògò ko namasa jara dò tògò ko mariyama tarawele, musow ka kalan bè taa nyè ka yiriwa kòsèbè,kalandenw jijalen don,karamògò jijalen don fana, u bèe ye kalan minè sèbè la.

an bè arajomali baarakèlaw bèe fo, an bè kibaru baarakèlaw fo.

nin bataki bòra somònkaw fè.

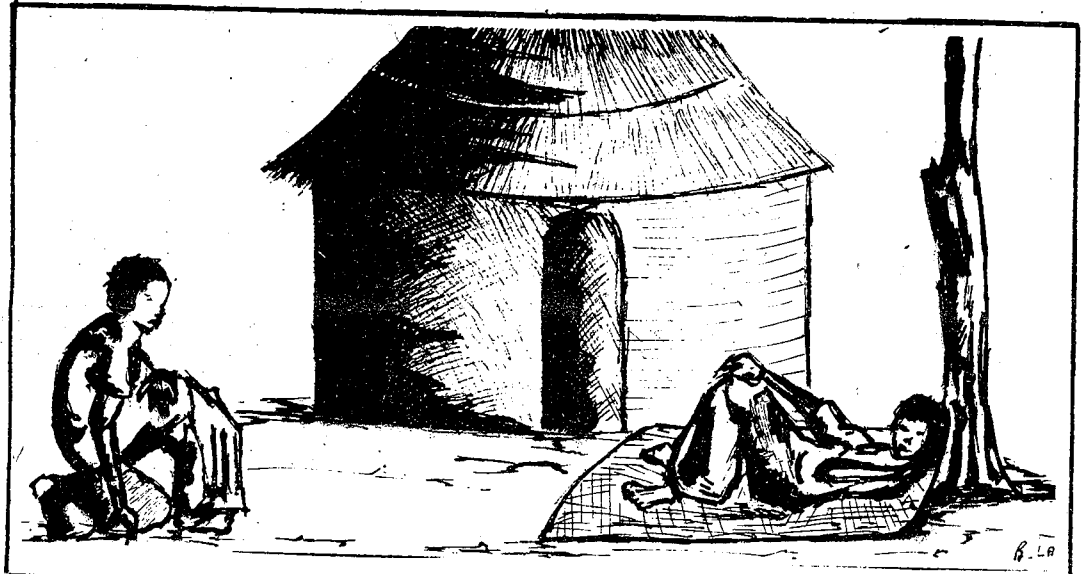

kibaru nafa

bi,anw bè don min na,anw ye kibaru nafa ye, k'a dòn k'a fò ko foyi tè kalan bò,n'i ma kalan i tè dinyè dòn wa i tè taa nyè.

kibaru ye dinyè nyè yèlè anw ye,k'anw taa nyè,a kèra anw ka sinsin bere ye bi.alla ka kibaru taa nyè. an bè kibaruso mògòw bèe fo,an bè amadu ganyi kantè fo, ka seyidu ture ani sumana yòrò tarawele fo.

anw ka kalanso kalandenw bèe tògò la,an bè an karamògò sinali koyita fo kòsè bè ka bò san malosènè baarada la, ni bataki bòra musa ture ani bakòròba paporo yòrò san misira kalan so la mali kònò.

bana kunbènni ka fisa a furakèli ye

bamanankan

ninakili.....respirer
na.....venir
naafigi.....rapporteur
naamu.....oui
naani.....dorloter
nabara.....paralytique
naji.....sauce
nakan.....destin
namasa.....banane
mòn.....pêcher
mòsòn....serrer ,crisper
mugan.....vingt
mugu.....luxer
mugu.....poudre
ne.....moi
neema.....aisance
nege.....desir
neni.....insulter
nègè.....métal
nègèjuruso.....poste
nègèn....tromper,flatter
nègèso.....velo
nèmènèmè.....doucement
nèn.....pus
nèn.....langue
nènè.....froid
nènè.....goûter
ngònò.....gorge
nkaranka...pou de corps
nkoloni..antilope ourébi
nkòsòn.....scorpion
nò.....trace
nòn.....lêcher
nòn.....nager
nònfòn.....liane
nònsi.....caméléon
nògòn.....facile
sen.....creuser
dogi.....tanner
dogo.....cacher

mali denmisènw ka fari

malidenmisènw ka san fila farikolo kènèya nyènajèba sabanan kèra segu mara kubeda la, san 1979 zuluye kalo tile 5 la, k'a bila a tile 12 la.

a sinyè fólò de ye nin ye nyènajèba in ka kè bamakó kókan, i n'a fó mali mara wèrè kónó, o siratigè la,a jira la, ko taalen nyè fè, a kèra farikolo nyènajè nyógón kunbè ye o, a kèra seeko ani dónko nyógón kun bèn ye o, a jira la ko san fila o san fila a nyènajèba dó bè kè an ka mara dó kónó, walasa ka danfara bó bamakó dugu ani mali mara tów cè.

o la sa, san 1981 farikolo kènèya nyènajèba bè kè móti mara kubeda la.min ye seeko ani dónko nyènajèbaw ye olu bè kè bamakó san 1980 la ; ka kè segu san 1982 la,ka sóró ka kè móti san 1984 la.

a kèra seeko ani dónko nyènajèw ye wa, a kèra farikolo kènèya nyènajèw ye wa,mali denmisènw ka nyógón kunbènw nafaw tè se ka fó k'u ban. o de kósón u labènni musakaw sóróli n'u bóli ma deli ka kè ko gèlèn ye mali nyèmógów bolo habada.

bèe y'a dón ko nafolo fèn o fèn bè tèmèn denmisènw lakanali sira fè, o tè nafolo lafililen ye k'a d'a kan, denmisènw de ye jamana jigi fólów ye ; olu de ye sinin maakóróbaw ye ; jamana sinsin bere de y'olu ye.n'olu ladamuna bi,si nin u bè nyógón famuya; ka bèn ka baara kè walasa jamana ka hèrè sóró. n'u ma ladamu, u tè kè nyógón fè, u tè nyógón famuya,foyi tè kè a cogo la,jamana bè kun majigin.

n'a fóra ko bi denmisènw de ye sinin maakóróbaw ye, ni nkalon t'o kuma la,denmisènw kakan ka ladon, ka lakana,ka ladamu, ka kalan ka kènèya, ka bila sira nyuman kan hadamadenya la tigè cogo la.

u ka san fila nyènajèw ka kan ka famuya o siraw de kan. peresidan musa tarawele yèrè y'a nyinin an bèe fè, an ka dèmè don nyógón ma o siratigè kelen de kan.

o siratigè de fana la,segu kunbèn in daminè don n'a laban don kèra peresidan musa tarawele yèrè nyè na ani guwèrènaman mógów, ani "udpm" biroba n'a bolo faraw mógów ani depitew ani lasigidenw.

farikolo kènèya senkóró, segu mara sotigiw n'a sobo lilaw ani a seekokèlaw n'a dónkokèlaw ani segu dugu denmisèn 2.000 nyógón de ye kunbèn in ladiya jama bolo.

peresidan musa tarawele ani minisiri alifa umaru konare ka kumaw kónó a jira la, ko kunbèn in kèra wasa,nisóndiya ani kunnawolo ye, mali nyèmógów ani a denmisènw bèe bolo.

alla ka malidenmisènw bèn k'u hakili, k'u miiri, k'u taasi walasa tulon kónó, nyinan kana kè sèbè kó,bawo, jamana tè dila denmisènw ko, jamana tè dila sè bè kó, sèbè dun tè dówèrè ye baara kó : lèkóli la ; sow kónó; duguw kónó ; kafow kónó ; laminiw kónó ; maraw kónó ani jamana kónó.

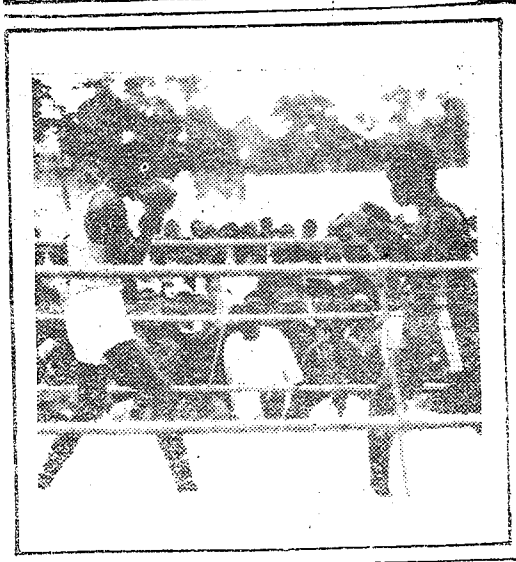

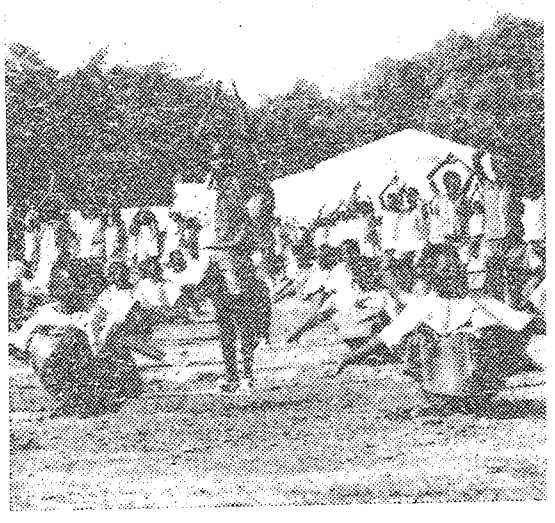

kolo kènèya nyènajè 3 nan jaabiw

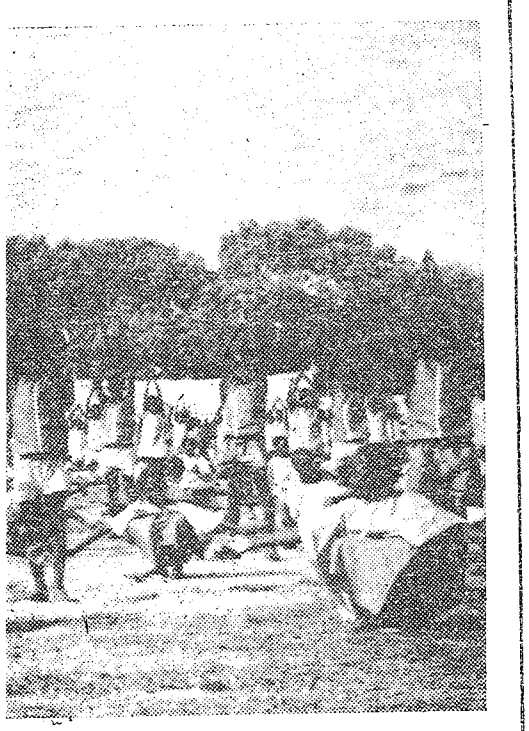

jaabi minw bora mali denmisènw ka farikolo kènèya nyènajèba sabanan na,segu kono,olu kunbaba-kunba ba dow filè nin ye :

farikolo kènèya bè baara nogoya mogo bolo

senna balontan
tilancè-laban
bamako ni kayi..... 2-1
segu ni sikaso..... 2-1

senna balontan
laban
bamako ni segu..... 1-0
bamako kèra fôlô ye

bolola balontan
cèw ta laban
bamako sera segu la ni 77 ni 33
bamako kèra fôlô ye

bolola balontan
musow ta laban
bamako sera gawo la ni 44 ni 38
bamako musow kèra fôlô ye

handi bali
fôlô kèra bamako ye
filanan - segu
sabanan - gawo

wolo bali
fôlô kèra bamako ye
filanan - kulukôrô
sabanan - môti

tabalila tenisi
cèw
fôlô kèra bamako ye
filanan - môti
sabanan - kulukôrô

musow
fôlô kèra kulukôrô ye
filanan - môti
sabanan - segu

nègèsoboli
fôlô kèra fuseyini mayiga ye ka bô bamako
filanan mamadu sisôkô ka bô bamako
sabanan haruna dawu ka bô segu.

bolokurun
1-seku sanogô ka bô bamako sera bonkana la ka bô gawo
2-birama njayi ka bô segu sera sulemani la ka bô kayi
3-zan sidibe ka bô segu sera sulemani la ka bô kayi
4-shèku umaru jonkunda ka bô segu sera fako la ka bô kayi.

piri folo dira segu ma
piri filanan dira kayi ma
piri sabanan dira bamako ma

mètèrè 5.000 boli :
fôlô : ibarahima dawo ka bô bamako

mètèrè 1.500 boli :
fôlô : dènba kulibali ka bô kulukôrô

mètèrè 800 boli :
fôlô:worokiyatu kulibali ka bô sikaso

mètèrè 200 boli :
fôlô : ami keyita ka bô bamako

nyènajèw bèe laban :

mara min ye bèe dan segu, o kèra bamako ye.
filanan, o kèra segu ye
sabanan, o kèra môti ye.

foli bè bamakôkaw ye. nka a bè malidenmisènw bèe ye, bawo,maliden ma bô maliden na,farikolo kènèya nyènajè in kono. a tôgô duman ye mali denmisènw bèe de ka tôgô duman ye.

amadu ganyi kantè
kibarudilalaw kuntigi
bamako.

alikawu kònè ka maana :

cèmandali

2. don ka jan, a sebali tè

o dugusèjè dugu jèra,
cèmandali ncikòrò ko jònw ma,
a ko : "a' ye kirike ta."
u ye kirike ta, k'a da jube la,
ka nugure saba jija,
f'a ye numansen yonkon, k'a bò duguma.
a yèlènna k'i sigi a tilakakènyè na,
a ye dafila bokè ta k'a da a ni kabusi cè.
a ye npan misèn dulon a kèrè la,
a ye garina ni jèmè dulon,
a ye firisa bolo tan ni fila don a la.
bèma ni siga sigilen, a ye jube bò tama tan,
ka taa a minè kafe,
k'a ganforo,
k'a nkòyòforo,
k'a musokòròkun naamu,
k'a npogotigikun digi,
k'a bò fulamusow sigi yòrò la,
ka taa a lajè nònò gosi bolen kònò.
a ko : "wa, n'taara."
u ko : "cè farijugu,
ka segin n'i nyuman ye."

tuma min na, n'a y'a sòrò, ncikòrò taara,
maasina fulaw ye gomasi ta gejuma min su fè,
k'a fò, sini u bè na misiw ta,
o gejuma su, babilen ko cèw ma, a ko :
"n'kòròkè taatò ko, jawuli fè,
n'an sera ka bèma ka bon ni bulonnin kannabò...
n'b'o bògòbaara kè k'a bèn sini sow nali ma."
n'o tèmènna ka bò yen,
a nan'i jò kòròkè musonin ncinin na, a ko :
"bèma, e bè cogo labèn yan ni sini cè,
i bè taa ne ka finiw ko kòlòn janw na."
bèma ko a ma, a ko :
"ee, babilen, i filila don rò de ?
soboli na don ye sini ye,
anw de cè tun fana taatò ko anw ma,
an kana taa hali nyaman bon nyaman sununkun kan.
n'i ma fini ko bila, ka don wèrè kònò,
sini ye maasina fula sow na don ye dè."
a ko : "n'ye o don de dòn, k'a fò i ka na k'a kè."
a ko : yanni i k'a fò n'ka taa fini ko,
a fò n'ka bò a' ka so kònò, n'ka taa cèla wèrè nyini.
fini ko kòni t'o ye."

cèmandali ncikòrò muso kòròba siga,
o ko : "èe, bèma,
ala kirila e ka cèla wèrè sigi la :
fatama denkè fòlò tè yan,
k'a fò, e ka taa fini ko kòlòn janw na sini,
ne y'a dòn, sow mana e ta,
e tè magènbaga sòrò.
nka, muso man kan ka taa cèla wèrè la minèn minw kò,
yan ni sini cè, to an k'o labèn,
sani a k'a ka finiw d'i ma sini.
hali ni sow kèra i tafèn ye,
n'a y'a sòrò, o sirilen bè fini na i cè rò,
u na taa n'i ye,
i kulukutu kana na taa cèla wèrè la."
muso fila in bèe kasira.
fatama denkè fòlò nòkanda ma fèn fò.

dugu jèra tuma min na,
a ye finiw bò, a ko :
"bèma, i bè taa fini minw ko kòlòn janw na, u filè."
bèma kasira, siga kasira.
u tilara tuma min na,
a yèlènna bulonnin kuncè rò, a ko jònw ma :
"a' ye bògò nòoni,
a' y'a ta k'a di n'ma."
jòn kamalenw ye bògò nòoni,
k'a ta, k'a fili a ma sanfè.
a kan bè :
"taare bangu,
n'bè ka n'kèlè bulon kannabò."
tuma min na, n'o kèra,
sinin bòra ka dòonin kè, a bilen ma ban,
cèmandalikaw ye misiw bò,
u y'u gèn ka taa kòlòn janw da la,
misigèn fulaw dalen b'u nò kan.
bèma fana ye finiko minèn ta n'a nyèji ye.
u taara nyògòn sòrò kòlòn janw da la.
u tè dòn ko rò tuma min na,
maasina fulaw, u y'u kun bò cèmandali dènèn na.
kamalen jalagèlènw sòròla,
olu ye dafila kun jò kogo jan na,
k'a fan fila bèe kuma,
yali cèmandalikaw k'a dòn, u nana.
maasina fulaw bèe lajèlen jèra ka misiw sama,
ka bò kòlòn da la, ka taa u jò n'u ye.

babilen

kamalen bè yenninnò, fula kamalen cènyi.
a nana bèma jòlen na,
bèma jòlen b'a fasa shyèn,
a tòn kilikili n'a sen tontoli bè nyògòn filè.
n'a ko mògò min ma, hèrè tun bè yen,
i b'a fò, jaa, a tun bè yen.
a kan bòlen b'a cakale la,
a pòori yòrò fèrèlen bè.
a y'i cun ka bò bonkun kò rò,
a ye bèma jabati,
a y'a bila a ka bonkun konkoron la.
a yèlènna k'i sigi a ka kirike rò,
a y'a kun na disa bò,
a y'a kè k'a ni bèma siri nyògòn na.
a ko : "hali ni ne ma fèn sòrò misiw rò,
nin mana sòrò ka so sòrò ne fè,
ne ka sira diyara."

misigèn fula senfatò ye so magèn.
a ye kulo bò, a ko :
"u ye misiw minè an na kòlòn janw da la."
tabale ko"ayi", "ayi", "ayi".
sònja kumana,
furu tanna,
kamankun y'a laminè,
gèlè buru kumana.
silamèya kèmè wolonwula ni dèbè
min bè si cèmandali so kònò,
a y'a sòrò, o bèe lajèlen don.

mògò tora ka kelen kelen bò,
u bè taa nyògòn kònò dubalennin fila kòrò.
mògò bèe bòra fo k'a tò to cèmandali babilen ye.
a bè sanfè, a kan bè jònw ma ko : "taare bangu."
u ko : "ni kulo bòra,
a' tè to, an ka taa ?
mògò min b'an jè sisan,
babilen kelen don.
ncikòrò taalen bè dugu la."
cèmandali sow bòra, u ye fulaw magèn,
u y'a sòrò, fulaw ye misiw bila u kòfè.
tuma min na, n'u nan'a sòrò, misiw bè u kòfè,
fula kamalen misèn bè yenninnò,
a bè ka woro don a da fan kelen fè,
a bè ka sira mugu don a da fan kelen fè,
dafila min dalen bè a nyè ma,
a b'i yèrè ye a buru la.
a bè jube min kò rò, nònibòlan tè si sòrò a la.
a ye fula tòw bèe jòlen to,
a ye jube bò tama,
k'a sama, ka taa a minè kafe kelen.
ayiwa, a ko : "cèmandalikaw, misiw filè.
anw ma na misi nyini,
maasina ka ca cèmandali ye misiw la.
nka, cèmandalikaw b'a bisigi,
kulusi tè cè wèrè sen na n'u kelen tè.
o de y'a to, an nan'a' ka misiw ta k'a lajè.
balo don na, saya tè yen,
saya don na, balo tè yen."

3. fòlen kòrò tò ye dalamamaga ye

cèmandali kèmè wolonwula n'a dèbè,
u ye nyògòn nyè filè.
minw ja tigèlen bè,
n'u sigilen tè ni saya ye,
olu ko : "an bè nin ko in kè di ?
min b'o don kèlè kunna, o ko :
"nin ko in ka kan ka kè cogo min...
bawo, anw ka mògò man ca,
mògò kèmè wolonwula ni dèbè dama don.
fula ka ca mògò baa mugan ye.
mògòfagafèn siya bèe b'u bolo.
an bè dabali kè,
ka mògò bila ka taa a fò dugutigi ye,
an ye misiw ye, fulaw n'u ma taa,
a k'a dòn, maasina fulaw bèe nalen don.
a ka dabali kè,

dafèdugu minw b'an fè,
u k'an dèmè ni cèbò ye :
hali ni mògò fila fila bòra dugu dòw rò,
ka na, ka na fara an kan,
an n'an yèrè filè.
n'an sera ko la, an n'o ye.
n'an ma se ko la, an na segin.
nka, anw damanin min ye yan,
an mana bin fulaw kan,
hali sanga cibaga tè sòrò
k'a fò an bèe sara ka ban."
kamalen bòra k'i jò, a ko :
"ne ye se k'o ci lase joona."
o ye karafe juru minè f'a kuru laban na,
ka so magèn.

(a tò bè bò kibaru nataw kònò)

shè ladon yòrò

sotiba shèladon yòrò bè bamakò ni kòrôn cè, kilomètèrè 7 hakè la.a dayèlènna san 1976, desanburu kalo la.

a kuntilenna ye shèdenw labangèli ye mansinw na, walasa k'u bila ka taa maraw kònò walasa k'u feere mògòw ma. a bè fò olu ma ko shèfandalaw.nka, sotiba shèladon yòrò bè shèduntaw fana feere mògòw ma.

jènsènnikè yòrò dò bè sotiba, min ka baara nyèsinnen bè shèmaralaw ladili ma, mali bèe kònò. o de kòsòn, sotiba shèladon yòrò bolo fara bè kayi, segu, sikaso ani mòti maraw kònò.bamakò dugu bòlen kò yen, mògò 100 nyògòn de b'a kèrèfè duguw kònò, minw bè shèmara kè sotiba hukumu kònò.

a yòrò kelen kelen bèe la, dòkòtòròso mògò kelen bè jènsènnikèla kèrèfè shèw furakèli kòsòn.

don o don sotiba shè labangè yòrò bè shèfan 2.000 hakè de bila mansinw kònò, mansin minw kònò, shèfan bè tòrò tile 21 ka kè shèden ye, i n'a fò shèba b'a tòrò cogo min na tile 21 hakè fana kònò.

o de siratigè la, dògòkun o dògòkun, sotiba bè shèden 8.000 de labangè. olu bèe bè bèn shèfan nyuman 70 nyògòn ma, shèfan 100 kelen kelen bèe kan, minw bè tòrò don o don.

a jira la ko sisan, sotiba shèlabangè yòrò tè se ka mali fan bèe labò shèfanda la ani shèdunta la ; nka, k'a bè se k'a seeko bèe kè walasa mali mara kelen kelen bèe kubeda mògòw ka bò a ka shèko numa. o de sababu la, a bèna bolofaraw dayèlèn mali mara tòw kònò, n'olu ye tumutu ani gawo ye.

bèe y'a dòn ko shèmara ka gèlèn. o de kòsòn,shè fandalaw ani shè duntaw kò fè, sotibakaw bè shèw ka balow an'u ka furaw lase shèmaralaw ma, cogo la, min bè baara nògòya mògòw bolo.

shèmaralaw ka baara mana nògòya, u bèe bè min nyini, n'o ye sòrò ye, o bè yiriwa, bawo, jate la, shèden fandala kelen sòngò bè bèn dòròmè 60 ani duuru de ma ; k'a sòrò shèfan kelen bè feere dòròmè 12 ; shèkòròba, o bè feere dòròmè 200. o sòngòw la, ni mògò min y'a sèbè don shèmara ma, i bè se ka sòrò caman kè.

ni nafolo ko tè, nin fènw sòngòw bè se ka jigin kòsèbè,walasa shèmaralaw ka sòrò ka bonyè ka taa a fè. nka, wari ko bè sotiba la, minèn ko b'a la ; k'olu fara kurantigèba kan bamakò yan, min bè mansinw lasumaya, wala k'u tinyè, bawo,shèfan tè tòrò mansin kò wa shèden tè lamò mansin kò.

hama bari
kibarudilala

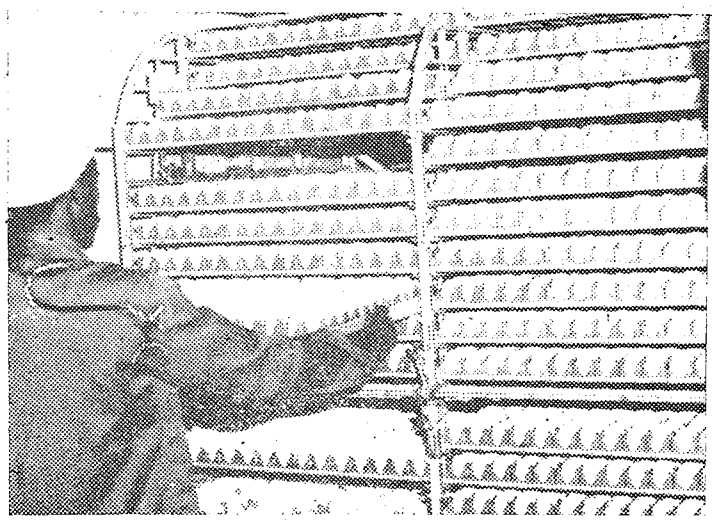

shèfan tòrò yòrò

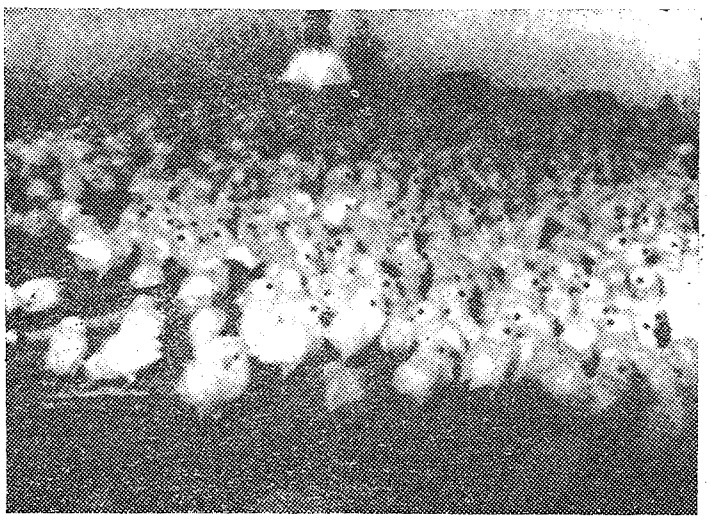

shèdenw lamò yòrò

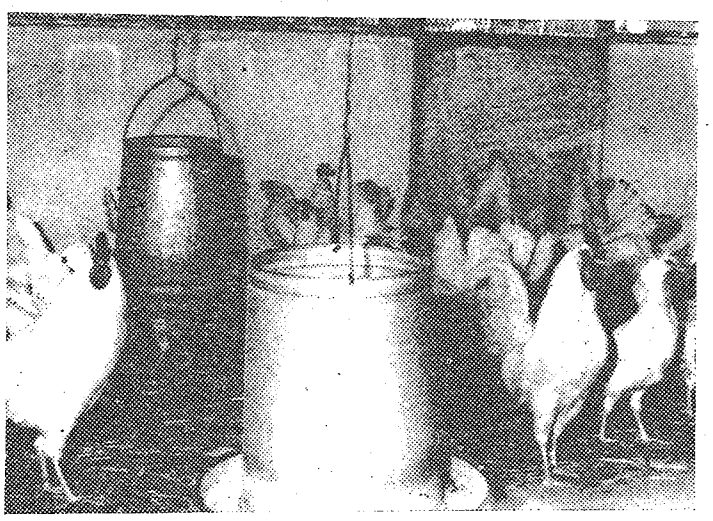

shèbaw lamò yòrò